

Blog: Minder regeldruk zonder stijging van de fraude

Er worden regels geschrapt. Toch zijn er ook regels bedoeld om de kans op fraude te verkleinen. Kan die kans toch klein blijven ook al wordt de regelgeving globaler? Guus Schrijvers geeft in acht punten een anti-fraude actieplan.

 Bewaren

Guus Schrijvers

De drie bewindslieden voor de zorg publiceerden op 22 mei hun [actieplan \(Ont\)Regel de Zorg](#). Per sector geven zij te schrappen regels aan voor machtigingen, verwijzingen en andere professionele beslissingen met financiële consequenties. Prima voornemens, ik hoop dat ze allemaal in 2019 gerealiseerd zijn. Toch blijft één vraag hangen. Nauwgezette financiële regelgeving is bedoeld om de kans op fraude te verkleinen. Is het mogelijk die kans klein te houden ook al wordt de regelgeving globaler? De drie bewindslieden gaan in hun actieplan op deze vraag niet in. Ik wel. Ik formuleer hieronder mijn eigen anti-fraude actieplan in acht punten.

- High trust high penalty.** In 2008 pleitte VWS staatssecretaris Jet Bussemakers ervoor zorgprofessionals meer vertrouwen te geven. Maar als zij frauderen, krijgen zij een zware straf: een hoge boete, uitzetting uit het ambt of een openbare, reputatie schadelijke, aanklacht.
- Financiële ondercuratelestelling** Instellingen en professionals die op onjuiste wijze hebben gedeclareerd, komen onder curatele van bijvoorbeeld een zorgverzekeraar of een aparte instantie. Een dergelijke procedure werkt uitstekend bij gemeenten. Die vrezen een artikel-12-gemeente te worden voor de Gemeentewet. Bij zo'n status controleert de provincie elke deelbegroting en elk investeringsplan.
- Steekproefsgewijze, diepgaande controle blijft.** Jaarlijks houdt de belastingdienst een steekproef onder 10.000 belastingbetalers. Wie daarin valt, moet de gehele aangifte met bonnetjes en declaraties komen toelichten. Dit geeft de fiscus een beeld van de fraudebereidheid van de Nederlandse bevolking. Ook werkt zo'n steekproef preventief. Houd onder zelfstandige zorgprofessionals en instellingen ook dergelijke steekproeven.
- Stel per instelling een compliance officer aan.** Een compliance officer is een medewerker van de zorginstelling die met de financier onderhandelt om van financiële regelgeving af te wijken. Deze werkt samen met mensen op afdelingen materiële controle van zorgverzekeraars. Er bestaat al een [handboek](#) voor deze medewerker die in het bedrijfsleven veelvuldig voorkomt. Ik schreef al [eerder](#) over deze functie.
- Pas het ISMA-model toe om de verleiding tot frauderen te verkleinen.** De afkorting staat voor interne norm, sociale norm, mogelijkheden en afschrikking. Het [model](#) is ontwikkeld om fraude met het persoonsgebonden budget tegen te gaan. Het gaat uit van preventie van fraude en niet van controle daarop achteraf. Ook hierover schreef ik al eerder. Het model is eenvoudig te vertalen naar reguliere zorgaanbieders.
- Maak de controller onafhankelijker.** Een maatschap of een raad van bestuur die dubieuze financiële activiteiten beoogt, heeft altijd de assistentie nodig van een boekhouder of de controller. Deze dient rechtstreeks en op eigen initiatief de raad van toezicht te informeren en eventueel de materiële controllers van de zorgverzekeraar. Te vaak zien controllers dit als bevuilden van het eigen nest. Maar wie een fraude onder de pet houdt, fraudeert mee.
- Vervang betaling per verrichting door keten-dbc's.** Nu bestaat de perverse prikkel om meer verrichtingen te declareren: die leveren immers meer geld op. Ook worden professionals verleid om duurdere, bijzondere verrichtingen te declareren, terwijl gewone verrichtingen volstaan. Dit laatste heet in vakjargon *financiële upgrading*. Betaling ineens (in vakjargon keten-dbc's of ook wel populatiegebonden bekostiging) voor alle zorg voor een patiënt neemt de prikkel tot overproductie en upgrading weg.
- School leidinggevend en in doelen- en deugdenethiek.** Bij leidinggevend en professionals zijn nu de richtlijnenethiek leidend: houd je aan de richtlijnen en je maakt geen fouten. Deze *Befehl ist Befehl ethiek* staat sinds 1945 ter discussie. De doelenethiek is bekend van spreekwoorden als *doel heiligt de middelen* en *nood breekt wet*. De deugdenethiek stamt uit de Griekse oudheid en benoemt zeven deugden waaronder wijsheid, rechtvaardigheid en zelfbeheersing. Ik neem waar dat in (na)scholing van professionals en managers veel aandacht uitgaat naar richtlijnen en weinig naar doelen en deugden in de zorg.

Geef je reactie

[f](#) [in](#) [t](#) [p](#) [e](#)

Guus Schrijvers

OUDE-HOGLERAAR GUUS SCHRIJVERS IS NOG STEEDS ACTIEF IN DE GEZONDHEIDZORG. HIJ IS AUTEUR VAN HET BOEK ZORGINNOVATIE VOLGENS HET CAPPUCCINOMODEL (ONDERTITEL: VOOR HETZELFDE GELD EEN BETERE GEZONDHEIDZORG). SCHRIJVERS GEEFT LEZINGEN EN WORKSHOPS EN IS LID VAN ENKELE STUURGROEPEN EN COMMISSIES.

 0 0 387